

saajien taloudellista tilannetta, varsinkin kun — etenkin 173 artiklan tapauksissa — kynnyksarvot vaikuttavat olevan aivan liian korkeita. Tavoitteena tulisi aina olla arvioitun hyödyn (ajan ja rahan säästö komission ja kansalaisten kannalta) sekä mahdollisten kustannusten (todennäköisyyden ja riskin suuruuden perusteella arvioitu julkisten varojen menetys) välinen asianmukainen tasapaino.

4.7 Edellisessä kohdassa mainittua varovaisen riskinarvioinnin kriteeriä näytään sitä vastoin sovelletun ennakkorahoitukseen. Vakuutta (takaus tai muu) edellytetään yleisesti kaikessa ennakkorahoituksessa, joka vastaa avustuksen määrää tai joka on arvoltaan yli 80 prosenttia avustuksesta tai jonka arvo on yli 60 000 euroa.

4.7.1 ETSK katsoo, että edellä mainittu säännös perustuu kohdassa 4.6.1 mainittuihin varovaisuuden kriteereihin. Komitea pohtii kuitenkin, olisiko kyseisiä kriteereitä voinut soveltaa myös varsinaisiin avustuksiin (esimerkiksi kohdassa 4.6 mainittuihin tapauksiin), kun otetaan huomioon, että ennakkorahoituksen ja avustuksen ero todellista riskiä ajatellen

on hyvin usein — harvoja ja joskus merkittäviä poikkeuksia lukuun ottamatta — pikemminkin hallinnollinen kuin todellinen.

4.8 Luonnoksen 165 artiklassa otetaan käyttöön täysin hyväksyttävä kriteeri, jota ei ole aina sovellettu aiemmin. Kun toiminta-avustuksen edunsaaja on Euroopan unionin yleisen edun mukaista tavoitetta edistävä yhteisö, komissiolla on oikeus periä takaisin kyseisen yhteisön toimintatalousarvioon maksettua yhteisön rahoitusosuutta vastaava prosenttiosuus vuoden aikana saadusta voitosta. Kyseistä säännöstä sovelletaan kuitenkin vain tapauksiin, joissa kyseinen yhteisö saa rahoitusta myös jäsenvaltioiden viranomaisilta, joiden on itsekin perittävä takaisin rahoitusosuuttaan vastaava prosenttiosuus vuoden aikana saadusta voitosta.

4.8.1 ETSK kannattaa täysin kyseistä säännöstä, mutta sen on vaikea uskoa, että näin muotoiltu teksti tarkoittaa sitä, että komissio ei voisi periä osuuttaan voitosta myös tapauksissa, joissa muun osuuden talousarviosta rahoittavat julkisviranomaisten sijaan yksityiset yhteisöt.

Bryssel 15. maaliskuuta 2006

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Anne-Marie SIGMUND

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean oma-aloitteinen lausunto aiheesta ”Uusiutuvat raaka-aineet — Materiaalikäytön ja energiakäytön kehittämisenäkymiä”

(2006/C 110/10)

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea päätti 14. heinäkuuta 2005 työjärjestyksensä 29 artiklan 2 kohdan nojalla antaa lausunnon aiheesta *Uusiutuvat raaka-aineet — Materiaalikäytön ja energiakäytön kehittämisenäkymiä*.

Asian valmistelusta vastannut ”maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 27. helmikuuta 2006. Esittelijä oli Bernd Voss.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 15.–16. maaliskuuta 2006 pitämässään 425. täysistunnossa (maaliskuun 15. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 95 ääntä puolesta ja 19 vastaan 15:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 **Lissabonin strategian** uudelleenkäynnistyksen yhteydessä kestävä kehitys koskevat kriteerit sisällytettiin EU:n politiikan ensisijaisiin tavoitteisiin. ETSK katsoo, että tämä uusiutuvia raaka-aineita käsittelevä oma-aloitteinen lausunto voi antaa virikkeitä seuraavissa keskeisissä kysymyksissä:

— kestävän ja ympäristöä säästävän raaka-aineperustan turvaaminen ja siten työpaikkojen luominen Euroopan unionin alueilla

— Euroopan kehittäminen toimivaksi, tietoperusteiseksi talousalueeksi, jolla hyödynnetään kaikkialla maailmassa tarvittavia tulevaisuuden teknologioita

— kestävien ratkaisujen löytäminen turvallisuus- ja kehitys yhteistyöpoliittisten vaatimusten kasvaessa

— raaka-aineiden saannin varmistaminen ja raaka-aineperustan monipuolistaminen Euroopassa

— raaka-aineperustan muuttaminen ilmaston suojelemiseksi ja biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen.

1.1.1 Taloudellinen ja tehokas raaka-aineiden käyttö kaikilla aloilla on tulevan kehityksen keskeinen haaste myös uusiutuvien raaka-aineiden hyödyntämisen lisääntyessä.

1.1.2 Komitea katsoo, että uusiutuvia raaka-aineita hyödyntävä talous edistää huomattavasti alueiden työllisyyttä. Se pitääkin tarpeellisena, että kehitetään asianmukainen politiikka niiden työntekijöiden ja raaka-aineiden muiden käyttäjien pätevyymistä sekä täydennys- ja jatkokoulutusta varten, jotka toimivat kaikilla uusiutuvien raaka-aineiden tuotantoon ja käyttöön liittyvillä aloilla.

1.2 Komitea tiedostaa, että erittäin monet komission yksiköt käsittelevät tätä politiikanalaa omien vastuualueidensa mukaisesti, mutta katsoo, että unionissa tarvitaan sitä varten selkeä **koordinoituyksikkö** tai erityistyöryhmä. Siksi ETSK kehottaa komissiota tekemään tarvittavat uudelleenjärjestelyt ja siten turvaamaan uusiutuvia raaka-aineita koskevan politiikan tavoitteet.

1.3 Luxemburgissa vuonna 2003 päätetyn maatalousuudistuksen mukaiset **tuotantomääristä riippumattomat** suorat tuet, maaseuturahastoa koskeva asetus ja sokerijuurikkaan hyväksyminen uusiutuvaksi raaka-aineeksi tulevaisuudessa luovat keskeisen perustan viljelyn laajentamiselle Euroopassa.

1.3.1 Energiakasvitukea olisi vuonna 2006 tehtävän tarkistuksen yhteydessä mukautettava seuraavilta osin:

- mahdollisuus hakea tukea myös uusissa jäsenvaltioissa, joissa sovelletaan yksinkertaistettua YMP-menettelyä
- erityinen mahdollisuus saada energiakasvitukea siirtymäprosessin jälkeen myös sellaisilta viljelyaloilta, jotka eivät ole olleet tukikelpoisia
- hallinnollisen menettelyn yksinkertaistaminen
- tuen suuruus.

1.4 Komitea odottaa, että tämän elinkeinoalan kehittäminen otetaan huomioon myös **rakennerahastovaroja** jaettaessa ja kehittämismäärärahojen osuudet määritellään suuriksi.

1.5 Uusiutuvia raaka-aineita koskevan teknologian **tutkimus ja kehittäminen** on tutkimuksen kuudennessa puiteohjelmassa jätetty aivan liian vähälle huomiolle. Siksi ETSK kehottaa tutkimuksen seitsemännessä puiteohjelmassa paitsi osoittamaan varoja biomassan energiakäytön edistämiseen myös toteuttamaan erityistoimia uusiutuvien raaka-aineiden ja niiden materiaalikäytön kehittämiseksi. Tämä merkitsee sitä, että rahoitusta on lisättävä tuntuvasti.

1.6 Komitea toteaa, että tällä hetkellä kehittämistä **ei** rajoita **tarjonta**, koska käytettävissä tai jo nykykeinoin tuotettavissa olevia uusiutuvia raaka-aineita on riittävästi. Sen sijaan **käsit-**

tely- ja jalostustekniikat, joiden avulla raaka-aineista voidaan valmistaa kulloinkin mahdollisia tuotteita, ovat vanhentuneita.

1.7 ETSK suhtautuu myönteisesti **biomassaa koskevaan EU:n toimintasuunnitelmaan**. Komitea pahoittelee kuitenkin sitä, ettei toimintasuunnitelmassa käsitellä biomassan materiaalista hyödyntämistä vaan ainoastaan energiakäyttöä, ja odottaa toimintasuunnitelmaa koskevaa arviota ja virikkeitä jäsenvaltio- ja aluekohtaisten toimintasuunnitelmien laatimiseksi.

1.7.1 Uusiutuvien energialähteiden ja erityisesti biomassan potentiaalia hyödynnetään useimmissa jäsenvaltioissa liian vähän sääntelyjärjestelmän puutteiden vuoksi. Komitea kehottaa komissiota ja neuvostoa tehostamaan politiikkaansa ongelman ratkaisemiseksi.

1.8 ETSK kannattaa voimakkaasti sitä, että unioni asettaa uusiutuvien raaka-aineiden käyttösuuksia koskevia **tavoitteita**. Komitea ehdottaa, että vuoteen 2020 mennessä tavoitteena on saavuttaa 4 x 25 prosentin osuus, toisin sanoen että 25 prosenttia sähköstä, lämmöstä, polttoaineista ja uusista materiaaleista (esim. yhdistelmäateriaalit, luonnonkuitulujitetut muovit tai muut öljykemian tuotteet) tuotetaan uusiutuvista raaka-aineista.

1.9 Komitea pitää ratkaisevan tärkeänä sitä, että kaikkia käyttötarkoituksia (sähkön- ja lämmöntuotantoa sekä polttoaine- ja materiaalikäyttöä) silmällä pitäen kehitetään ja myös toteutetaan tehokkaita **kaupallistamistoimia**. Hyvänä esimerkkinä mainittakoon muutamissa jäsenvaltioissa säädetyt energiansyöttöä koskevat lait. Tärkeää on joustavuus, jotta voidaan turvata investointivarmuus, kannustaa uusien tekniikoiden hyödyntämiseen ja ottaa esimerkiksi erilaiset teknologiset lähtökohdat ja kustannusten aleneminen huomioon.

1.10 **Poliittisten lähestymistapojen ja esteiden** yksilöimiseksi lausunnossa käsitellään myös useita muita kysymyksiä: päästö- ja jätelainsäädäntöä, pakkauksista ja romuajoneuvoista annettuja direktiivejä, verolainsäädäntöä, standardointia ja kuitukasvien markkinajärjestelyä. Kemikaaleja koskeva Reach-asetus avaa uusia näkymiä biomassaa hyödyntäville menetelmille. Poliittiset ja hallinnolliset esteet ovat EU:n 25 jäsenvaltiossa moninaisia, koska politiikan toteuttamisessa ja järjestelmissä on eroja. ETSK kehottaa komissiota yksilöimään poliittiset esteet ja tekemään ratkaisuehdotuksia.

1.11 ETSK esittää viljelyä koskevia **vaatimuksia, jotka liittyvät ravintokasvien kanssa käytävään kilpailuun viljelyalasta**, energiakysymyksiin, ekotaseeseen sekä luonnon-, ympäristön- ja maisemansuojeluun. Lisäksi komitea ehdottaa akkreditointijärjestelmää tuotteiden alkuperän sekä käsitelyä ja jalostusta koskevien tietojen selvittämiseksi.

1.12 **Kansainvälisistä näkökohdista** tässä lausunnossa korostetaan Euroopan unionin mahdollisuuksia teknologian viennissä. ETSK:n mielestä WTO:n tulee kuitenkin laatia kelpoisuussäännöt bioenergiälähteiden kansainvälistä kauppaa varten, ja niissä tulee ottaa huomioon erityisesti elintarvikeomavaraisuus sekä ympäristöä koskevat ja sosiaaliset standardit.

1.13 Komitea käsittelee biomassaa koskevaa yhteisön toimintasuunnitelmaa erillisessä lausunnossaan.

2. Perustelut, tausta ja uusiutuvaa raaka-aineperustaa koskeva tilannekatsaus

2.1 **EU:n politiikan tavoitteet:** Lissabonin strategian uudelleenkäynnistämisestä ja kestävästä kehitystä koskevista kriteereistä huolimatta seuraavissa keskeisissä kysymyksissä tarvitaan vielä virkeitä tulevaisuutta varten:

- kestävän ja ympäristöä säästävän raaka-aineperustan turvaaminen ja siten työpaikkojen luominen Euroopan unionin alueilla
- Euroopan kehittäminen toimivaksi, tietoperusteiseksi talousalueeksi, jolla hyödynnetään kaikkialla maailmassa tarvittavia tulevaisuuden teknologioita
- kestävien ratkaisujen löytäminen turvallisuus- ja kehitysyhteistyöpoliittisten vaatimusten kasvaessa Euroopassa
- taloudellisen riippumattomuuden lisääminen turvaamalla raaka-aineiden saanti ja monipuolistamalla raaka-aineperustaa Euroopassa
- raaka-aineperustan muuttaminen ilmaston suojelemiseksi ja biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen.

Tämän oma-aloitteisen lausunnon tarkoituksena on pohjustaa kysymysten ratkaisemista Euroopan unionin kansalaisyhteiskunnan näkökulmasta.

2.2 **Määritelmä:** Uusiutuvat raaka-aineet ovat maa-, metsä- ja kalatalouden tuotteita, joita hyödynnetään muuten kuin ihmisten tai eläinten ravintona. Määritelmä kattaa siis kaiken, mikä on syntynyt yhteyttämisen ja sen jälkeisten biologisten prosessien tuloksena. Kyse on sidotusta aurinkoenergiasta. Biomassaa voidaan hyödyntää sekä materiaalina että energialähteenä.

2.3 **Historia:** Uusiutuvien raaka-aineiden tuotanto kuuluu elintarvikkeiden ja rehun tuotannon ohella maatalouden tärkeimpiin tehtäviin. Näiden maataloustuotteiden syrjäytyminen alkoi teollisesta vallankumouksesta, mutta petrokemian tuotteet korvasivat biomassapohjaiset tuotteet varsinaisesti vasta 1900-luvun puolivälin jälkeen. Karttuneen tiedon pohjalta sekä uuden teknologian ja luovan tieteen avulla uusiutuvia raaka-aineita voidaan nykyään hyödyntää monipuolisesti energiantuotannossa, lääkkeiden valmistuksessa, kemian alalla sekä rakennus- ja liikennealalla.

2.4 **Resurssipolitiikan maailmanlaajuiset puitteet:** Euroopan unionin kansantaloudet ovat erittäin riippuvaisia energia- ja raaka-ainelähteiden tuonnista eri puolilta maailmaa. Fossiilisten raaka-aineiden kulutuksen kasvu ja riippuvuus esimerkiksi maaöljystä, maakaasusta ja hiilestä alkaa olla kestäväntöntä, ja sillä on useita kielteisiä seurauksia.

2.4.1 Innovatiivisen kehityksen ja raaka-aineperustan muuttamiseen suunnattujen investointien puute teollisuusmaissa johtuu politiikan yksipuolisesta suuntauksesta. Taloudellisten haittojen ja maailmanlaajuisen ilmastomuutoksen lisäksi riippuvuuteen fossiilisista raaka-aineista liittyy vakavia ulko- ja turvallisuuspoliittisia riskejä.

2.4.2 Maailmanlaajuisen ilmastomuutoksen seuraukset, energian hinnannousu ja tehokkaiden vaihtoehtojen puuttaminen ovat lisäesimerkkejä vääristyneestä kehityksestä, joka muun muassa aiheuttaa kehitysmaissa köyhyyttä.

2.4.3 **Ilmastomuutoksen vakavuutta,** Kioton pöytäkirjan täytäntöönpanon ongelmia eri puolilla maailmaa sekä Montrealissa pidettyyn ilmastonsuojelukonferenssiin kohdistuneita suuria odotuksia ja konferenssin laihoja tuloksia on jo käsitelty ETSK:n asiakirjoissa perusteellisesti. Eurooppalaisia ja kansainvälisiä keinoja ongelmien ratkaisemiseksi vaaditaan kaikkialla päivittäin.

2.5 Uusiutuvat raaka-aineet ovat raaka-aine- ja energialähteitä, joita muodostuu jatkuvasti lisää. Niiden ekotase on positiivinen, joten niiden avulla voidaan vähentää erityisesti ympäristön hiilidioksidikuormitusta. Ne tarjoavat alueellisille talouksille ja arvoketjuille erilaisia mahdollisuuksia. Niiden avulla voidaan edistää työpaikkojen luomista ja säilyttämistä Euroopan maaseutualueilla, ja ne voivat luoda sekä maaseudulle että maa- ja metsätalouden liitännäissektoreille uutta taloudellista dynamiikkaa. Lisäksi niiden avulla voidaan joustavoittaa viljelykiertoa ja siten edistää biologista monimuotoisuutta, ja ne tarjoavat innovaatiopotentialinsa ansiosta monipuolisia käyttömahdollisuuksia ja laajan raaka-aineperustan kemikaalien tuotannolle.

2.6 Euroopan unionin jäsenvaltioiden reaktiot raaka-ainetilanteen muutoksiin

Useissa EU:n jäsenvaltioissa on säädetty uusiutuvaa energiaa koskevia lakeja, joiden tarkoituksena on edistää uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön syöttämistä jakeluverkkoon. Perusajatuksena on, että syöttöhintaa korotetaan erilaisten teknologisten ja taloudellisten kriteerien mukaisesti. Tämä johtaa uusien tekniikoiden laaja-alaiseen tuotantoon ja kaupallistamiseen, kustannusten alenemiseen monipuolisen käyttökokeumuksen karttuessa ja viimeistelyjen tekniikoiden soveltamisen ansiosta. Kuten esimerkiksi komission tiedonannoista KOM(2005) 627 ja KOM(2005) 628 käy ilmi, monissa EU:n jäsenvaltioissa on kuitenkin vielä paljon tehtävää, jotta tekniikan kehittämistä ja kaupallistamista voidaan edistää tehokkain kannustimin.

2.7 Kansainvälinen politiikka: Uusiutuvilla raaka-aineilla on eri kulttuureissa ja maissa, ja erityisesti maaseutualueilla, yhä tärkeämpi merkitys. Poliittisista ja taloudellisista aloitteista mainittakoon esimerkiksi etanoliohjelma Brasiliassa sekä jatropha-pähkinöitä (öljykasvi) koskevat kokeilut Intian ja Afrikan kuivuusalueilla. Toisaalta myös erittäin kyseenalaisia kehityssuuntauksia on havaittavissa. Esimerkiksi Kaakkois-Aasiassa ja Etelä-Amerikassa tuhoataan kokonaisia metsäalueita, jotta voidaan vastata polttoaineeksi kelpaavien öljyjen maailmanlaajuisen kysynnän kasvuun. Tällä on erittäin kielteisten ilmastovaikutusten lisäksi muitakin vakavia seurauksia. Yhdysvalloissa sen sijaan suunnitellaan energiapolitiikan kauan kaivattua uudelleensuuntausta. Tavoitteena on, että vuoteen 2030 mennessä 20 prosenttia polttoaineista ja 25 prosenttia kemikaaleista tuotetaan biomassasta. Yhdysvaltain presidentti ja kongressi pyrkivät parhaillaan energian toimitusvarmuutta koskevan lain avulla tekemään biomassasta Yhdysvaltojen talouden tukipilarin.

2.8 Uusiutuvia raaka-aineita koskevat EU:n toimet: Euroopan komissiossa uusiutuvia raaka-aineita käsitellään eri näkökulmista yli kymmenessä pääosastossa. Toiminta painottuu maatalouden ja maaseudun kehittämisen sekä energian ja liikenteen pääosastoihin, mutta myös yritys- ja teollisuustoiminnan, kehitysyhteistyön, tutkimuksen, aluepolitiikan, kauppapolitiikan, kilpailun sekä verotuksen ja tulliliiton pääosastot työskentelevät uusiutuvia raaka-aineita koskevien kysymysten parissa. Lisäksi Kööpenhaminassa sijaitseva Euroopan ympäristökeskus antaa toimintaan oman tärkeän panoksensa.

2.8.1 EU:n aloitteet uusiutuvien raaka-aineiden kehittämiseksi:

- direktiivi 2001/77/EY uusiutuviin energialähteisiin perustuvan sähköntuotannon edistämisestä
- direktiivi 2003/30/EY biopolttoaineiden käytön edistämisestä
- direktiivi 2003/96/EY energiatuotteiden ja sähkön verotuksesta
- direktiivi 98/70/EY polttoaineiden laadusta
- komission valkoinen kirja, jossa vaaditaan uusiutuvien energialähteiden osuuden kaksinkertaistamista vuoteen 2010 mennessä
- kuitukasvien markkinajärjestelyä koskeva uudistus
- vuonna 1992 käyttöön otettu kesannointijärjestely, johon liittyy mahdollisuus muiden kuin elintarvikekäyttöön tarkoitettujen raaka-aineiden viljelyyn
- Luxemburgissa vuonna 2003 päätetty maatalousuudistus: kesannointiin liittyvä viljelymahdollisuus säilytettiin, tuen irrottaminen tuotannosta antaa periaatteessa mahdollisuuden valita viljelykasvit vapaasti suorista tukia menettä-

mättä, käyttöön otettiin uusi pinta-alaan sidottu energiakasvituki yhteensä 1,5 miljoonan hehtaarin enimmäispinta-alalle

- maaseuturahastoa ja maaseudun kehittämistä koskeva asetus, jossa säädetään myös tämän politiikanalan edistämisestä
- rakennerahastot
- tutkimuksen kuudes puiteohjelma.

Lisäksi komissio julkaisi 7. joulukuuta 2005 tuoreimmat asiakirjansa:

- Biomassaa koskeva yhteisön toimintasuunnitelma, KOM(2005) 628 lopullinen
- Komission tiedonanto uusiutuviin energialähteisiin perustuvan sähköntuotannon tukemisesta, KOM(2005) 627 lopullinen.

Euroopan unionin toimielimet tekevät parhaillaan päätöksiä seuraavista toimista:

- EU:n strategiset suuntaviivat maaseudun kehittämiseksi
- sokerijuurikkaan hyväksyminen energiakasviksi sokerimarkkinauudistuksen mukaisesti
- tutkimuksen seitsemäs puiteohjelma
- komission tiedonanto biopolttoaineista (vuonna 2006)
- kemikaaleja koskeva Reach-asetus (uusiutuvien raaka-aineiden uudet käyttömahdollisuudet erityisesti korvaamistapauksessa).

3. Yleistä

3.1 ETSK korostaa kuitenkin, että uusiutuvien raaka-aineiden hyödyntämisellä on olennainen merkitys nimenomaan kansantalouksien kestävyyskannalta, ja toteaa, että keskeisten maataloustuotteiden energia-arvo on nykyään suurempi kuin niiden elintarvike- tai rehuarvo. Tarkoituksena ei ole käynnistää asiasta arvokeskustelua, mutta energiahinta määrää tällä hetkellä usein maataloustuotteiden hintojen alarajan markkinoilla. Tämä avaa materiaali- ja energiakäytölle uusia mahdollisuuksia ja tekee uusien tekniikoiden kehittämisen ja vakiinnuttamisen välttämättömäksi.

3.2 Yhtenäinen maankäyttö: Komitea tietää, että maatalosta käydään kilpailua erilaisin perustein: elintarvike- ja rehu-tuotanto, biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen, luonnon- ja ympäristönsuojelu sekä muiden kuin ihmisten ja eläinten ravinnoksi tarkoitettujen raaka-aineiden tuotanto. Kilpailutilanne vaihtelee alueittain erittäin paljon ja kehittyä hyvin eri tavoin. Suuria eroja on myös siinä, paljonko tuotantoon on käytettävissä maata.

3.2.1 **Tuottavuuden kasvun** ja elintarvikkeiden kulutuksen vähenemisen perusteella EU:ssa odotetaan, että keskipitkällä aikavälillä tuotantoon on 104 miljoonan hehtaarin viljelyalasta käytettävissä 13,7 miljoonaa hehtaaria nykyistä enemmän. Lisäksi tulevat vielä viljelyalat, joita parhaillaan kesannoidaan yhteisen maatalouspolitiikan mukaisesti. Jalostettujen eläintuotteiden nykyisen kulutuksen perusteella yksistään rehuntuotantoon tarvitaan suuri osa EU:n viljelyalasta.

3.2.2 Myös EU:n näkökulmasta maa- ja metsätalousmaata on kuitenkin niukasti, ja unioni on maailman suurin elintarvikkeiden ja rehun tuoja. ETSK onkin erittäin huolissaan **viljelyalan** maailmanlaajuisesta **vähentämisestä**. Maailmasta häviää vuosittain noin 7 miljoonaa hehtaaria maatalousmaata, ja 25 prosenttia kaikesta käyttömaasta on vaarassa hävitä. Vuonna 1970 maailmassa oli vielä 0,18 hehtaaria viljelyalaa asukasta kohti, nykyään vastaava luku on enää 0,11 hehtaaria. Lisäksi suurta epävarmuutta aiheuttaa se, että ilmastonmuutos vaikuttaa kielteisesti satokehitykseen ja aiheuttaa sadonmenetyksiä eri puolilla maailmaa.

3.2.3 Komitea on tullut siihen tulokseen, että sadon parantamisen lisäksi on kiinnitettävä runsaasti huomiota lignoselluloosaa sisältävien kasvien, kuten heinien ja puiden, ja maatalouden oheistuotteiden, esimerkiksi olkien, tehokkaaseen hyödyntämiseen. Lisäksi aineiden kiertokulun sivu- ja jäännöstuotteita tulee hyödyntää energiantuotannossa, esimerkiksi liete-lantaa biokaasulaitoksissa. Entistä tehokkaampien hyödyntämistä ja konversiotekniikoiden kehittämiseksi on asetettava korkeat vaatimukset. Tähän liittyvät tämän hetken suurimmat haasteet, ja ne on otettava keskeiseksi osaksi EU:n tutkimus- ja kehittämiss politiikkaa.

3.2.4 Komitea toteaa, että **Keski- ja Itä-Euroopassa sijaitse-
vissa uusissa jäsenvaltioissa** maatalousmaan osuus on suuri. Lisäksi ne saavat suuren osan rakennerahastavoista. Tämä luo hyvät edellytykset EU:n ja asianomaisten jäsenvaltioiden toimille, joilla kannustetaan uusiutuvia raaka-aineita koskeviin innovaatioihin ja investointeihin. Komitea kehottaa painokkaasti EU:ta ja erityisesti jäsenvaltioita varmistamaan asianmukaisiin säädös- ja suunnittelutoimin, että huomattava osa rakennerahastavoista käytetään uusiutuvien raaka-aineiden edistämiseen.

3.2.4.1 Muutamissa jäsenvaltioissa on siirtymäprosessin seurauksena jäänyt paljon maatalousmaata viljelemättä. ETSK kiinnittää huomiota siihen, että nämä alat eivät YMP:n mukaan yleensä oikeuta maataloustukiin, joten niiden mahdolliset viljelijät ovat muita huonommassa kilpailuasemassa. Komitea kehottaa komissiota, neuvostoa ja jäsenvaltioita tarkistamaan, olisiko rakennerahastavoja mahdollista käyttää kohdennetusti siten, että tällaista maatalousmaata voitaisiin hyödyntää alueiden rakenteellista kehitystä ja työllisyyttä edistävällä tavalla.

3.2.4.2 Luxemburgissa (vuonna 2003) päätetyn maatalousuudistuksen yhteydessä käyttöön otettua yhteensä 1,5 miljoonan hehtaarin enimmäispinta-alalta maksettavaa energiakasvitukea (45 euroa hehtaaria kohti) tarkastellaan uudelleen jo vuoden 2006 lopussa. ETSK kehottaa komissiota tällöin tarkistamaan, onko tuki riittävän suuri. Lisäksi komitea pitää nykyistä hakumenettelyä liian byrokraattisena ja ehdottaa pikaisia hallinnollisia muutoksia. Energiakasvitukea ei tällä hetkellä voi hakea niissä uusissa jäsenvaltioissa, jotka ovat valinneet YMP:tä koskevan yksinkertaistetun menettelyn (kahdeksan kymmenestä uudesta jäsenvaltiosta). Komitea kehottaa tukijärjestelmän mukautuksen yhteydessä mahdollistamaan energiakasvien viljelyyn tarkoitettua pintaa-alatuen saannin myös näissä jäsenvaltioissa vuoden 2006 lopusta lähtien. Tuen suuruutta tarkistettaessa tulee harkita erityistä muutosta sellaisen viljelyalojen osalta, jotka siirtymäprosessin seurauksena eivät ole tukikelpoisia.

3.3 Alueellinen lisäarvo — uusien työpaikkojen luominen

3.3.1 Maaseutualueiden talouden vahvistamiseksi on ETSK:n mielestä välttämätöntä, että nimenomaan ensimmäiset käsittely- ja jalostusvaiheet toteutetaan mahdollisuuksien mukaan asianomaisilla alueilla. Suuria mahdollisuuksia alueiden kehittämiseksi ja vahvistamiseksi tarjoaakin hajautettu teknologia. Tarkoituksena on vähentää luonnosta peräisin olevien raaka-aineiden kuljetuskustannuksia ja lisätä alueella tapahtuvan jalostuksen ja hyödyntämisen avulla alueellista lisäarvoa. Tällaisen alueellisen talouden kiertokulun ansiosta voidaan ensinnäkin turvata maatalousalan työpaikkojen säilyminen ja lisäksi luoda uusia työpaikkoja maatalouden liitännäissektoreille.

3.3.1.1 Uusiutuvien energialähteiden osuuden nostaminen viiteen prosenttiin vuoteen 2010 mennessä merkitsisi yksistään biomassan osalta 250 000–300 000 uuden työpaikan syntymistä lähinnä maaseudulle, mikäli 70–90 prosenttia biomassasta tuotetaan Euroopassa. Biopolttoaineiden työllisyysvaikutukset ovat noin 50–100-kertaiset fossiilisiin polttoaineisiin verrattuna. Samoin biomassaan perustuvan sähköntuotannon työllisyysvaikutukset ovat 10–20-kertaiset ja lämmöntuotannon kaksinkertaiset. Lämmöntuotannon lisäksi lämmitysjärjestelmien muuttaminen ja rakentaminen luo uusia työpaikkoja, joten monilla alueilla suurimmat työllisyysvaikutukset ovat odotettavissa juuri lämpösektorilla. MITRE-aloitteesta vuonna 2003 esitetyn koosteraportin mukaan yksistään 15 jäsenvaltion muodostamaan Euroopan unioniin syntyy vuoteen 2020 mennessä lähes 2,5 miljoonaa uutta työpaikkaa, jos unionissa toteutetaan kunnianhimoista uusiutuviin energialähteisiin perustuvaa raaka-ainestrategiaa. Työpaikoista noin kahden kolmasosan ennustetaan syntyvän biomassalalle. ETSK korostaa alan suuria työllistämismahdollisuuksia sillä edellytyksellä, että toimia tuetaan asianmukaisella kannustuspolitiikalla, kun otetaan huomioon odotettavissa olevat suuremmat kustannukset. Lisäksi toiminnalle on luotava dynaamisesti kehittyvät mutta luotettavat puitteet.

3.3.1.2 Myönteiset työllisyysnäkömät koskevat erityisesti myös maaseutualueita. Yhtäältä tarvitaan uutta hyvin koulutettua työvoimaa erityisesti tutkimus- ja kehittämistehtäviin, ja tarpeen arvioidaan olevan noin 400 000 työntekijää. Toisaalta tarvitaan myös työntekijöitä, joilla on alempi tai vähäisempi pohjakoulutus. Joka tapauksessa kaikilla aloilla tarvitaan runsaasti erilaisia raaka-aineiden tuottajille ja käyttäjille tarkoitettuja koulutus- ja pätevyystoimia.

3.3.1.3 ETSK toteaa myös, että uusiutuvia raaka-aineita koskevan koulutuksen sekä täydennys- ja jatkokoulutuksen tarjontaa on lisättävä korkeakouluissa sekä tutkimuksen, teollisuuden, käsiteollisuuden, maatalouden, hallinnon ja joukkotiedotuksen alalla. Niin ikään on lisättävä kuluttajille suunnattua koulutusta.

3.3.2 Maaseudun rakennemuutoksia, esimerkiksi sokerin markkinajärjestelyn ajankohtaista uudistusta, silmällä pitäen ETSK kehottaa painokkaasti hyödyntämään olemassa olevaa elinkeino- ja teollisuuspotentiaalia ja suuntaamaan sitä uusiutuvien raaka-aineiden käyttöön. Uudelleensuuntaustoimien rahoittamiseen soveltuvat EU:n rakenneuudistusrahastot ja uusien tuotantopaikkojen luomiseen rakennerahastot. ETSK pahoittelee sitä, ettei rakenneuudistusrahaston varojen käyttöä ole sidottu innovatiivisiin ja uusiin työpaikkoja luoviin tuotantopaikkajärjestelyihin.

3.4 Uusiutuvien raaka-aineiden porrastettu hyödyntäminen

Uusiutuvia raaka-aineita voidaan hyödyntää materiaalisesti ja energialähteenä. Hyödyntämismahdollisuudet on sovellettava porrastetusti, joten materiaalikäytön mahdollisuudet on selvitettävä ennen energiakäyttöä. Tällä hetkellä 80 prosenttia öljystä ja 59 prosenttia biomassasta hyödynnetään jalostustarkoituksissa. Porrastusjärjestelmän mukaisesti hyödyntämisyjärjestyksen on oltava seuraavanlainen: elintarvikekäyttö, mahdollinen materiaalikäyttö, käyttö uusiöraaka-aineena, energiaraaka-aineena tai rehuna (öljykakut), vähäenergisten lignoselluloosaa sisältävien raaka-aineiden hyödyntäminen sekä käyttö lannoitteena.

3.4.1 Uusiutuvien raaka-aineiden materiaalikäyttö

ETSK katsoo, että uusiutuvien raaka-aineiden materiaalisesti hyödyntämisen mahdollisuudet ovat moninaiset. Autoteollisuudessa luonnonkuitujen käyttö kasvoi 10 000 tonnista 45 000 tonniin vuosina 1996–2003. Puun ja luonnonkuitujen käyttö rakennusaineena tuo rakennusbiologisia etuja ja säästää energiaa. Kasviöljypohjaiset hajoavat voiteluaineet taas auttavat juuri hajoavuutensa ansiosta ehkäisemään ympäristövahinkoja.

Uusiutuvia raaka-aineita voidaan käyttää myös pesu- ja puhdistusaineiden, lakkojen ja tekstiilien keskeisinä valmistusaineina. Puun ja luonnonkuitujen hyödyntäminen autonrakennuksessa parantaa autojen kierrätysominaisuuksia ja mahdollistaa aiempaa kevyempien materiaalien käytön. Pitkä- ja lyhytikäiset uusiutuvista raaka-aineista tuotetut muovit avaavat täysin uusia näkymiä myös jätteenkierrätyksessä, sillä biologisesti hajoavat materiaalit voidaan kompostoida ja, mikä on energianäkökulmasta järkevämpää, hyödyntää lämmöntuotannossa tai käyttää biokaasulaitoksissa lämmön- ja sähköntuotantoon. Biologisesti hajoavien materiaalien raaka-aineita ovat ennen kaikkea tärkkelyskasvit (esim. sokeri), öljy ja lignoselluloosa. Hajoavien materiaalien osuus on vuodesta 1995 lähtien kasvanut maailmanlaajuisesti lähes yksinomaan uusiutuvien raaka-aineiden ansiosta, ja se on tällä hetkellä 350 000 tonnia.

3.4.1.1 Komitean mielestä rakennusalalla on puulle lukuisia uusia käyttömahdollisuuksia, joita tulee kehittää edelleen. Tämä on otettava tarkasti huomioon metsätaloutta koskevissa suunnitelmissa. Vaikka edellä mainittuihin käyttötarkoituksiin on jo kehitetty useita markkinakelpoisia tuotteita, on tarpeen kehittää tarvittavaa prosessointitekniikkaa.

3.4.1.2 Komitea katsoo kemikaaliala-asetuksen täytäntöönpanon luovan uudenlaiset lähtökohdat vasta aluillaan olevan ja tiivistä tutkimustyötä edellyttävän biomassaan perustuvan kemianteollisuuden kehittämiselle. Reach-prosessin yhteydessä on yksilöitävä ongelmalliset aineet ja kehitettävä niille vaihtoehtoja. Tämä voisi olla lupaava uusiutuvia raaka-aineita koskevan tutkimuksen ala. Esimerkiksi Saksassa uusiutuvien raaka-aineiden osuus kemianteollisuudessa onkin jo noussut 8 prosentista 10,4 prosenttiin vuosina 1991–2005 (kun otetaan huomioon vain kemian- ja lääketieteellisyys, ei paperiteollisuutta eikä luonnonkuitujen jalostusta).

3.4.1.3 Komitea korostaa seuraavia tavoitteita kehitettäessä biomassapohjaisia tuotteita:

- materiaalien ja energian entistä tehokkaampi käyttö
- fossiilisten ja muiden ehtyvien raaka-aineiden korvaaminen
- ympäristövahinkojen ehkäiseminen
- biologisen hajoavuuden hyödyntäminen
- painon vähentäminen kevytrakenteiden avulla
- rakennebiologisten etujen hyödyntäminen
- työsuojelun toteutuminen.

3.4.1.4 Eri tuotteiden kehittämistä haittaa tällä hetkellä usein se, että kustannuksia ei ole vielä saatu pienennettyä. Tämä johtuu siitä, ettei tuotantoa ja kaupallistamista tueta riittävästi eikä tutkimus- ja kehittämistoimintaan suunnata tarpeeksi varoja. Lisäksi muutamissa jäsenvaltioissa uusiutuvia raaka-aineita syrjitään verotuksessa. Jotta uusiutuviin raaka-aineisiin pohjautuvista tuotteista saataisiin entistä nopeammin markkina-kelpoisia ja kilpailukykyisiä, komitea ehdottaa, että raaka-aineiden hyödyntämistä edistetään sähkönsyöttöä koskevien säännösten kaltaisilla käyttövaatimuksilla.

3.4.2 Lämpömarkkinat

ETSK:n näkemyksen mukaan uusiutuviin lähteisiin perustuvalla lämmöntuotannolla on erittäin suuri ilmastopoliittinen merkitys. Lämpösektorin osuus energian loppukäytöstä on noin 60 prosenttia. Tarvitaan vain tuotteita ja raaka-aineita, joiden käyttö kuluttaa vähän energiaa. ETSK on huolissaan siitä, että välttämättömän jätteen osuus huomioon otettuna EU:n metsissä kasvaneesta puusta jää vuosittain käyttämättä 35 prosenttia (Natura 2000 -alueita lukuun ottamatta). Tärkeinä sivuseikkoina mainittakoon myös, että metsäpalojen vaara on pienempi, jos jätteen osuus on vähän, ja että metsien tehokas hyödyntäminen voi piristää alueiden taloutta. Maaöljyn ja maakaasun korvaaminen muilla raaka-aineilla on lämpömarkkinoilla teknisesti pitkälle kehittyntä ja taloudellisesti paljon yksinkertaisempaa kuin muilla aloilla. Näin ollen se on ympäristö- ja talouspoliittisesti kerrassaan välttämätöntä. Tästä huolimatta biomassan käyttö lämmöntuotannossa lisääntyy erittäin hitaasti.

3.4.2.1 Uusiutuvien energialähteiden käyttöä lämmöntuotannossa ei ole säännelty vastaavalla tavoin kuin sähköntuotannossa ja polttoaineiden tuotannossa. Biomassapohjaisen lämmöntuotannon edistämiseksi EU:n tasolla ETSK kehottaakin tekemään uusia lämmöntuotantoa ja -hyödyntämistä koskevia lainsäädäntöaloitteita. Komitea uskoo, että sääntelyllä voi energiansyöttöä koskevien lakien tapaan olla kannustava vaikutus.

3.4.2.2 Tällä hetkellä kaukolämpöverkkoihin on liittynyt 56 miljoonaa EU:n kansalaista, ja heistä 61 prosenttia asuu uusissa jäsenvaltioissa. ETSK kehottaa käyttämään rakennerahastovaroja kohdennetusti kaukolämpöjärjestelmien kehittämiseen ja saneeraukseen uusiutuvien raaka-aineiden pohjalta. Tässä yhteydessä on edistettävä erityisesti sähkön ja lämmön yhteistuotantoa.

3.4.2.3 Koska lämmitystekniikkaan, sähkön ja lämmön yhteistuotannon vaatimaan tekniikkaan, kaukolämpöjärjestelmiin ja huoltojärjestelmiin suunnatut investoinnit vaikuttavat pitkällä aikavälillä, komitea pitää tarpeellisena lisätä lyhyen aikavälin toimia huomattavasti myös EU:n vanhoissa jäsenvaltioissa. Paitsi tietoa myös hallinnollisia mukautustoimia tarvitaan kipeästi.

3.4.2.4 Jäsenvaltioiden erilainen omistusoikeus- ja metsälainsäädäntö vaikeuttaa yksityistalouksien mahdollisuuksia hyödyntää metsässä olevaa jätteenpuuta. Sääntelyn byrokratiaa on pyrittävä vähentämään erityisesti uudenlaisen kysyntätilanteen vuoksi.

3.4.3 Polttoainemarkkinat

3.4.3.1 Liikenteen osuus EU:n energiankulutuksesta on noin 30 prosenttia. Kasviöljyt, biodiesel, etanoli ja biomassasta valmistetut synteettiset polttoaineet ovat käyttökelpoisia vaihtoehtoja öljylle, mutta ETSK panee merkille, että biopolttoaineita koskevan direktiivin voimaan saattaminen edistyy hyvin hitaasti. Tavoitteena on saavuttaa 5,75 prosentin markkinaosuus vuoteen 2010 mennessä, mutta vuonna 2005 markkinaosuus oli alle 1,4 prosenttia ja jäi siten selvästi asetettua 2 prosentin viitearvoa pienemmäksi. Komitea tukee voimakkaasti Älykäs energiahuolto -ohjelmassa (päättös 1230/2003/EY) määriteltyjä painopistealoja:

- säädökset, verokohtelu sekä polttoaineita koskevat normit ja standardit
- toimitusketjujen parantaminen
- vaihtoehtoisia polttoaineita käyttävien ajoneuvojen kysyntä markkinoilla
- liitännäistoimet.

3.4.3.2 Etanolin tuotantoa lisätään Euroopassa parhaillaan ja WTO-neuvotteluissa vaaditaan asianmukaisia kiintiöitä etanolin tuonnille. Vain kiintiöiden avulla tällä nuorella tuotannonalalla on mahdollisuudet kehittää etanolista bensiinin korvaava polttoaine myös EU:ssa.

3.4.3.3 Komissio ja jäsenvaltiot aikovat luopua biopolttoaineiden veroetuksista ja vastaisuudessa edistää uusiutuvien polttoaineiden käyttöönottoa määräämällä polttoaineseikoituksille kiinteät biopolttoainepitoisuudet. ETSK on huolissaan siitä, että näin vaarannetaan monia tällä nuorella tuotannonalalla äskettäin tehtyjä investointeja, ja kehottaa parantamaan politiikan luotettavuutta. Lisäksi komitea korostaa, että juuri biopolttoaineiden veroetudet ylipäänsä mahdollistavat alueellisten tarpeiden mukaiset investoinnit.

3.4.3.4 Myönteisimpienkin ennusteiden mukaan korkeintaan 35 prosenttia polttoaineiden nykyisestä kulutuksesta voidaan joskus tulevaisuudessa korvata kasvipohjaisilla polttoaineilla. Lisäksi toisen sukupolven biomassapohjaisia polttoaineita ja niihin liittyvää tekniikkaa on vielä kehitettävä huomattavasti ennen kuin ne ovat markkinakelpoisia. On myös muistettava, että tietty maa-ala voidaan osoittaa kerralla vain yhteen käyttötarkoitukseen. Komitea korostaa, että ensisijaisena tavoitteena on edelleen oltava liikennepolitiikan tehostaminen ja polttoainekulutuksen tuntuva vähentäminen, jotta kansantalouksiemme tulevaisuus voidaan turvata.

3.4.4 Sähkömarkkinat

3.4.4.1 Kolmen seuraavan vuosikymmenen aikana Euroopassa on korvattava voimalaitoskapasiteettia sähköntuotannossa mitattuna noin 200 000 MW:n verran. Tämä tarkoittaa vähintään 200 miljardin euron investointeja. Tärkeää on, että samalla annetaan suunta tulevan energiaperustan luomiselle. Komitean mielestä tässä yhteydessä on myös mahdollista lisätä sähkön ja lämmön yhteistuotantoa muuttamalla voimalaitosten kokoa, ja parantaa siten energiatehokkuutta huomattavasti.

3.4.4.2 Tähän mennessä sähkömarkkinoilla on käytetty biomassana lähinnä kierrätyspuuta, lietelantaa, biojätettä ja muuta eläin- ja kasvipäristä jätettä. Biomassan osuus sähköntuotannossa kasvaa hitaasti, mutta jos käyttöä ei lisätä, uusiutuviin energialähteisiin perustuvan sähköntuotannon edistämistä koskevassa direktiivissä (2001/77/EY) asetettuja tavoitteita ei saavuteta.

3.4.4.3 Koska pullonkaulan alalle muodostaa sähkön toimitusjärjestelmä, kiinteiden syöttöehtojen laatimista on syytä tehostaa. ETSK pitää tärkeinä seuraavia näkökohtia: innovatiivisten sijoitusten varmuus, tuotantokustannusten ja käytävissä olevan tekniikan mukaisesti eriytyvät syöttöhinnat, viisivuotisarvioinnit syöttöhintojen tarkistamiseksi entistä tehokkaampiin tekniikoihin suunnattujen uusien investointien pohjalta, hyvitysjärjestelmä uusien tekniikoiden edistämiseksi, lämmön hyödyntäminen sekä nykyistä pienemmät ja siten aluekeskeisemmät yksiköt. Lisäksi olisi aiheellista ottaa käyttöön tuotannossa käytettyihin raaka-aineisiin perustuva hyvitysjärjestelmä. Komitea pitää niin ikään tarpeellisena hyvitysjärjestelmää, joka koskee erityisesti laidunmaita, välikasveja ja oljen kaltaisia oheistuotteita sekä öljykakujen, mäskin ja muiden vastaavien sivutuotteiden hyödyntämistä.

3.4.5 Tavoitteet

EU on asettanut uusiutuvien raaka-aineiden tiettyjä käyttötarkoituksia, esimerkiksi biopolttoaineita ja uusiutuvista energialähteistä tuotettua sähköä, koskevia tavoitteita. Niitä olisi päivitettävä fossiilisiin lähteisiin perustuvien energiamarkkinoiden nykyisen hintakehityksen pohjalta. Lisäksi Euroopan unionin olisi komitean mielestä määriteltävä yhteiset tavoitteet ja toimintapuitteet myös uusiutuvien raaka-aineiden materiaalikäytölle ja niihin perustuvalla lämmöntuotannolle.

3.4.5.1 ETSK:n mielestä **tavoitteeksi** tulee asettaa **4 x 25** prosentin osuuden saavuttaminen **vuoteen 2020 mennessä**. Tämä tarkoittaa biomassan tulevan käytön kannalta sitä, että 25 prosenttia niin sähköstä, lämmöstä, polttoaineista kuin nykyisistä maaöljypohjaisista materiaaleistakin (esim. muoveista) tuotetaan uusiutuvista raaka-aineista ja energialähteistä. Lähtökohtana on fossiilisten raaka-aineiden nykyinen kulutus, ja kaikkien resurssien tehokkaalla käytöllä on ratkai-

seva merkitys kansantalouksien kehitykselle myös siirryttäessä uusiutuvien luonnonvarojen käyttöön edellä mainittujen tavoitteiden mukaisesti. Näin ollen tavoitteiden laaja-alainen toteuttaminen edellyttää sitä, että materiaali- ja energiatehokkuutta parannetaan EU:ssa huomattavasti.

3.5 Tuotteiden kehittämisen poliittiset esteet

Poliittiset ja hallinnolliset esteet ovat EU:n 25 jäsenvaltiossa moninaisia, koska politiikan toteuttamisessa ja sääntelyjärjestelmissä on eroja. Seuraavassa käsitellään keskeisiä aloja, joilla sekä EU:n että jäsenvaltioiden tulisi tarkistaa, ettei uusiutuvien raaka-aineiden käyttöä ja kehittämistä vaikeuteta perusteettomien esteiden vuoksi.

3.5.1 Kuitukasvit

Pitkiä ja lyhyitä kuituja koskevat maakohtaiset kiintiöt vähentävät investointihalukkuutta. Komitea kannattaa komission Ernst & Youngilla teettämässä pellavan ja hampun markkinajärjestelyä koskevassa tutkimuksessa esitettyjä näkemyksiä lyhyiden kuitujen jalostustuesta. Tutkimuksessa ehdotetaan jalostustuen säilyttämistä ja sen muuttamista koskemaan kaikkia kuituja. Luonnonkuitualan voimakkaan kehityksen edistämiseksi EU:ssa komitea kehottaa parantamaan suunnitteluvaramutta kyseisen markkinajärjestelyn osalta.

3.5.2 Rakennusaineet

Rakennuslainsäädännön mukaisia lupakäytäntöjä on syytä muuttaa siten, että suositaan uusiutuvien raaka-aineiden käyttöä rakennusaineina niiden myönteisten tuote- ja kierrätysominaisuuksien vuoksi. Komitea kehottaa komissiota erityisesti selvittämään, missä määrin oikeudelliset säännökset estävät uusiutuvien raaka-aineiden käytön rakennusalaalla, ja tekemään parannusehdotuksia.

3.5.3 Päästö- ja jätelainsäädäntö

Päästöjä koskevat, erityisesti pieniin polttolaitoksiin sovellettavat säännökset sekä biomassapohjaista sähköntuotantoa ja biologisesti hajoavia materiaaleja koskeva jätelainsäädäntö estävät vielä monin paikoin uusiutuvien raaka-aineiden käytön. ETSK kehottaa luomaan sellaiset ympäristön kannalta suotuisat puitteet, jotka mahdollistavat uusiutuviin raaka-aineisiin pohjautuvien tuotteiden tehokkaan kaupallistamisen ja biomassan käytön lisäämisen ympäristöongelmia aiheuttamatta. Tämä pätee myös ilmanlaatua koskevan direktiivin noudattamiseen. Lisäksi komitea kehottaa tarkistamaan romuajoneuvoista annettua direktiiviä jätteen hyödyntämisen tehostamiseksi ja tarkastelemaan tällä alalla erityisesti energiatehokkuutta uusia materiaaleja, kevytrakenteita ja kierrätysominaisuuksia silmällä pitäen.

3.5.4 Verolainsäädäntö

Komitea kehottaa lisäämään ympäristö- ja resurssinäkökohtien huomioon ottamista verotusjärjestelmissä pyrittäessä lähentämään jäsenvaltioiden järjestelmiä toisiinsa. Tavoitteena on myös oltava fossiilisten raaka-aineiden veroetuuksien poistaminen. Toisaalta on syytä harkita esimerkiksi luonnonkuitujen arvonlisäveron alentamista. Toisena esimerkkinä mainittakoon arvonlisäveron alentaminen silloin, kun kaukolämpöjärjestelmissä käytetään uusiutuvia raaka-aineita.

3.5.5 Eurooppalaiset standardit

Vaikka käsittely- ja jalostusstandardit ovat lakisäätteisiä, standardointijärjestelmiä on jatkuvasti tarkistettava ja kehitettävä, jotta ne soveltuisivat aiempaa paremmin uusien biomassapohjaisten materiaalien ja biomassan käsittelytekniikoiden standardointiin. Prosessien standardoinnin avulla on ennen kaikkea varmistettava, että alkuperään liittyvä ekotase on positiivinen. Tässä yhteydessä tarvitaan ehdottomasti akkreditointia. Esimerkiksi yhden sademetsän hakkaaminen palmuöljyn tuotantoa varten merkitsee negatiivista hiilitasetta 30 vuodeksi. Eurooppalaisissa standardointijärjestelmissä on lisäksi otettava huomioon biomassan myönteiset tuote- ja kierrätysominaisuudet.

3.6 Poliittiset lähestymistavat uusiutuvien raaka-aineiden käytön lisäämiseksi EU:ssa

ETSK on huolissaan siitä, että EU:n energia- ja raaka-ainepoliittikan tehostaminen ei tällä hetkellä edisty.

Komitea suhtautuu kriittisesti siihen, että uusiutuviin raaka-aineisiin liittyviä kysymyksiä käsitellään erikseen erittäin monessa komission yksikössä. Koska tällä politiikan alalla on erittäin keskeinen merkitys, komitea kehottaakin komissiota perustamaan asianmukaisen koordinoituyksikön tai erityistyöryhmän. Lisäksi tarvitaan ehdottomasti kunnianhimoisia tavoitteita, kuten kohdassa 3.4.5.1 esitetään.

3.6.1 Biomassaa koskeva toimintasuunnitelma

3.6.1.1 ETSK on tyytyväinen siihen, että komissio on laatinut biomassaa koskevan yhteisön toimintasuunnitelman. Toimintasuunnitelman pohjalta tulee laatia jäsenvaltio- ja aluekohtaisia toimintasuunnitelmia, ja tavoitteiden saavuttamista tulee seurata. Komitea suhtautuu myönteisesti siihen, että toimintasuunnitelmassa käsitellään lämmöntuotannon mahdollisuuksia, joita ei vielä hyödynnetä kovin laajasti, mutta pahoittelee, että siinä keskitytään ainoastaan biomassan energiakäyttöön. Komitea kehottaakin täydentämään toimintasuunnitelmaa biomassan raaka-ainekäytöllä, tukemaan uusien käyttötapojen tutkimusta ja edistämään tiedotus-, suhde- ja neuvontatoimintaa. Lisäksi on tarpeen käynnistää uusiutuvia raaka-aineita koskeva talouspoliittinen aloite yritystoiminnan aloittamisen tukemiseksi, jotta voidaan vahvistaa erityisesti pk-yritysten asemaa, kun otetaan huomioon, että riskipääoman hankki-

minen on vaikeaa. ETSK pahoittelee sitä, ettei toimintasuunnitelmassa ehdoteta markkinoillepääsyä koskevien ehtojen asianmukaista määrittelyä kansainvälistä kauppaa koskevien kysymysten yhteydessä.

3.6.1.2 Uusiutuviin energialähteisiin perustuvan sähköntuotannon tukemista koskevassa komission tiedonannossa (KOM(2005) 627 lopullinen, 7. joulukuuta 2005) todetaan, että erityisesti biomassan ja biokaasun potentiaalia ei useimmissa EU:n jäsenvaltioissa ole hyödynnetty läheskään kokonaan sääntelyjärjestelmän puutteiden vuoksi. Erittäin tehokkaaksi keinoksi uusiutuvien energiamuotojen kaupallistamisessa ovat osoittautuneet syöttöjärjestelmät, joissa hinnat määräytyvät kustannusten mukaan. ETSK odottaa komission laativan tämän asiakirjan pohjalta nykyistä pidemmälle meneviä toimia.

3.6.2 Tutkimus- ja kehittämistoiminta

3.6.2.1 ETSK:n käsityksen mukaan biomassan käytölle ei vielä ole annettu keskeistä sijaa tutkimuksen seitsemännessä puiteohjelmassa. Nykyistä laajempia tutkimusohjelmia tarvitaan sekä energiatutkimuksessa että uusiutuvien raaka-aineiden materiaalikäytön tutkimuksessa. Komitea muistuttaa, että yhtymäkohtia muihin tutkimusaloihin, kuten materiaalitutkimukseen, kemian tutkimukseen ja nanoteknologiaan, tulee hyödyntää, ja katsoo, että Reach-asetuksen hyväksyminen antaa lisäperusteita tutkimustoiminnan edistämiseksi biomassapohjaisilla kemian aloilla.

3.6.2.2 EU:n raaka-aineperustan välttämätön muutos edellyttää ETSK:n suosittamaa perustavanlaatuaista lähestymistavan muutosta uudessa tutkimuksen puiteohjelmassa. Tällä hetkellä rajoittava tekijä ei ole uusiutuvien raaka-aineiden tarjonta, vaan pikemminkin markkinakelpoisten tuotteiden ja jalosteiden valmistamiseen tarvittava jalostus- ja konversiotekniikka on jäänyt kehityksestä jälkeen. Tutkimustoimia tekniikan kehittämiseksi onkin lisättävä.

3.6.3 Rakenerahastot

Komitea odottaa, että seuraavalla rahoituskaudella rakenerahastovaroista osoitetaan tietty vähimmäisosuus uusiutuvia raaka-aineita koskeviin investointeihin.

3.7 Ympäristön-, luonnon- ja maisemansuojelu — biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen

ETSK katsoo, ettei uusiutuvien raaka-aineiden käytön kehittäminen saa tapahtua muiden ympäristötavoitteiden kustannuksella, ja suosittaa siksi seuraavien periaatteiden huomioon ottamista:

— Uusiutuvien raaka-aineiden viljelyyn sovelletaan samoja hyvän käytännön periaatteita kuin elintarvikkeiden tuotantoon.

- Viljelyalojen on myös muiden kuin elintarvikekäyttöön tarkoitettujen raaka-aineiden viljelyn jälkeen sovellettava elintarviketuotantoon. Kyseisiä raaka-aineita on viljeltävä kohdissa 3.2–3.2.3 esitettyjen periaatteiden mukaisesti.
- Uusiutuvia raaka-aineita tulee viljellä jo maatalouskäytössä olevilla mailla ja kesantomailla. Näihin kuuluvat myös sellaiset viljelyalat, jotka siirtymäprosessin vuoksi ovat toistaiseksi viljelemättä. Uusiutuvien raaka-aineiden viljely ei saa johtaa pysyvien laidunten vähenemiseen.
- Tunnetusti ympäristöön kielteisesti vaikuttavien kuljetusten vähentämiseksi tulee pyrkiä siihen, että tuotanto on osa alueellista tai paikallista kiertokulkua.
- Ekologisesti arvokkaat alueet on varattava luonnonsuojelutarkoituksiin, ja niitä on käytettävä suojelutavoitteiden mukaisesti.
- On edistettävä ja viljeltävä erityisesti sellaisia uusiutuvia raaka-aineita, joiden ekotase on hyvä.

Nämä periaatteet olisi otettava myös kansallisten ja kansainvälisten akkreditointistandardien pohjaksi.

Periaatteita noudattamalla voidaan varmistaa, että ajatus ”Yhteenkuuluvat tavoitteet yhdistävät” toteutuu ja uusiutuvien raaka-aineiden tuotanto hyödyttää yhtä lailla talouskehitystä ja ympäristöä.

Bryssel 15. maaliskuuta 2006

3.8 Uusiutuvien raaka-aineiden kehittämiseen liittyvät kansainväliset näkökohdat

Koska öljyn kaltaisiin raaka-aineisiin liittyy konfliktien vaara, uusiutuvien raaka-aineiden kehittämisellä Euroopan unionissa on myös ulkopoliittinen, kehitysyhteistyöpoliittinen ja rauhaa edistävä ulottuvuutensa.

3.8.1 Kaikki kansanryhmät kattavan elintarvikehuollon on oltava kaikkien maiden ensisijainen tavoite. Siksi komitea vaatii kansainvälistä kauppaa silmällä pitäen, ettei bioenergiälähteiden viljely ja vienti missään tapauksessa saa vaarantaa tuottajamaan **elintarvikehuoltoa**. **WTO:n säännöt** on myös tältä osin määriteltävä asianmukaisesti. Kunkin maan hallituksen on kyettävä luomaan tarvittavat poliittiset edellytykset elintarviketurvan takaamiselle. ETSK pitää myös tarpeellisena sisällyttää WTO:n muihin kuin tullee koskeviin sääntöihin työtä koskevia sosiaalisia vaatimuksia ja ympäristönormeja, joita sovelletaan uusiutuvien raaka-aineiden kansainvälisessä kaupassa. Komitea tukee uusiutuviin energiamuotoihin liittyviin kysymyksiin keskittyvän kansainvälisen viraston (IRENA) perustamista ja kehottaa lisäämään kansainvälisen raaka-ainesektorin avoimuutta.

3.8.2 ETSK korostaa, että **EU:n** talous on riippuvainen innovatiivisen **teknologian kehittämisestä ja viennistä** ⁽¹⁾. Innovaatiiviset menetelmät ja uusiutuvista raaka-aineista valmistetut tuotteet luovat edellytykset päästä johtavaan asemaan tulevaisuuden teknologioiden maailmakaupassa. Tämän vuoksi uusiutuvien raaka-aineiden kehittämisen poliittisilla edellytyksillä on keskeinen merkitys Euroopan unionin talouskehitykselle.

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Anne-Marie SIGMUND*

⁽¹⁾ ETSK:n lausunto, EUVL C 241, 28.9.2004, s. 44–48.

LIITE

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausuntoon

Keskustelussa hylättiin seuraavat muutosehdotukset, jotka saivat tuekseen vähintään neljäsosan annetuista äänistä.

Kohta 1.8

Poistetaan.

~~"ETSK kannattaa voimakkaasti sitä, että unioni asettaa uusiutuvien raaka-ainesten käyttöosuuksia koskevia tavoitteita. Komitea ehdottaa, että vuoteen 2020 mennessä tavoitteena on saavuttaa 4 x 25 prosentin osuus, toisin sanoen että 25 prosenttia sähköstä, lämmöstä, polttoaineista ja uusista materiaaleista (esim. yhdistelmä materiaalit, luonnonkuitulujitetut muovit tai muut öljykemian tuotteet) tuotetaan uusiutuvista raaka-ainesta."~~

Perustelu

Ehdotus asettaa tavoitteeksi 4 x 25 prosentin osuuden saavuttaminen vuoteen 2020 mennessä on liian kunnianhimoinen, eikä siinä oteta huomioon runsaasti energiaa vaativien tuotantosektoreiden, kuten paperiteollisuuden tai kemianteollisuuden, etuja.

Äänestystulos

Puolesta 43

Vastaa 66

Pidättyi 14

Kohta 3.4.5.1

Muutetaan.

~~"ETSK:n mielestä tavoitteeksi tulee asettaa 4 x 25 prosentin osuuden saavuttaminen vuoteen 2020 mennessä. Tämä tarkoittaa biomassan tulevan käytön kannalta sitä, että 25 prosenttia niin sähköstä, lämmöstä, polttoaineista kuin nykyisistä maaöljypohjaisista materiaaleistakin (esim. muoveista) tuotetaan uusiutuvista raaka-ainesta ja energialähteistä. Lähtökohdana on fossiilisten raaka-ainesten nykyinen kulutus, ja kaikkien resurssien tehokkaalla käytöllä on edelleen ratkaiseva merkitys kansantalouksien kehitykselle myös siirryttäessä uusiutuvien luonnonvarojen käyttöön edellä mainittujen tavoitteiden mukaisesti. Näin ollen tavoitteiden laaja-alainen toteuttaminen edellyttää sitä, että materiaali- ja energiatehokkuutta parannetaan EU:ssa huomattavasti."~~

Perustelu

Ehdotus asettaa tavoitteeksi 4 x 25 prosentin osuuden saavuttaminen vuoteen 2020 mennessä on liian kunnianhimoinen, eikä siinä oteta huomioon runsaasti energiaa vaativien tuotantosektoreiden, kuten paperiteollisuuden tai kemianteollisuuden, etuja.

Äänestystulos

Puolesta 44

Vastaa 70

Pidättyi 12